

Plantensoorten van de Foeperpot

De Werkgroep Milieubeheer Groesbeek beheert de Foeperpot al sinds 1988. Sinds die tijd is het beheer dat bestond uit vrij extensieve beweiding met koeien en paarden veranderd in een hooilandbeheer, het oorspronkelijk beheer van de Foeperpot, toen het nog een blauwgrasland was.

Ieder jaar werden de begroeiing van bepaalde vakken beschreven, maar nog nooit was de flora van de hele Foeperpot geïnventariseerd. Dit gebeurde op 7 juni 2000.

De Foeperpot werd bezocht door de plantenwerkgroep Nijmegen van de Koninklijke Natuurhistorische Vereniging (KNNV). Ze maakten een lijst van plantensoorten. De inventarisatie geschiedde onder leiding van Gerard Dirkse en Sophie Hochstenbach. Henny Brinkhof was erbij. Gerard Dirkse was zeer onder de indruk van de Foeperpot. De soortenrijkdom had hem zeer verrast en hij en zijn groep vonden enkele nog niet eerder beschreven en zeer bijzondere soorten.

Op de volgende pagina staat een weergave van de gevonden soorten.

Bespreking van de resultaten

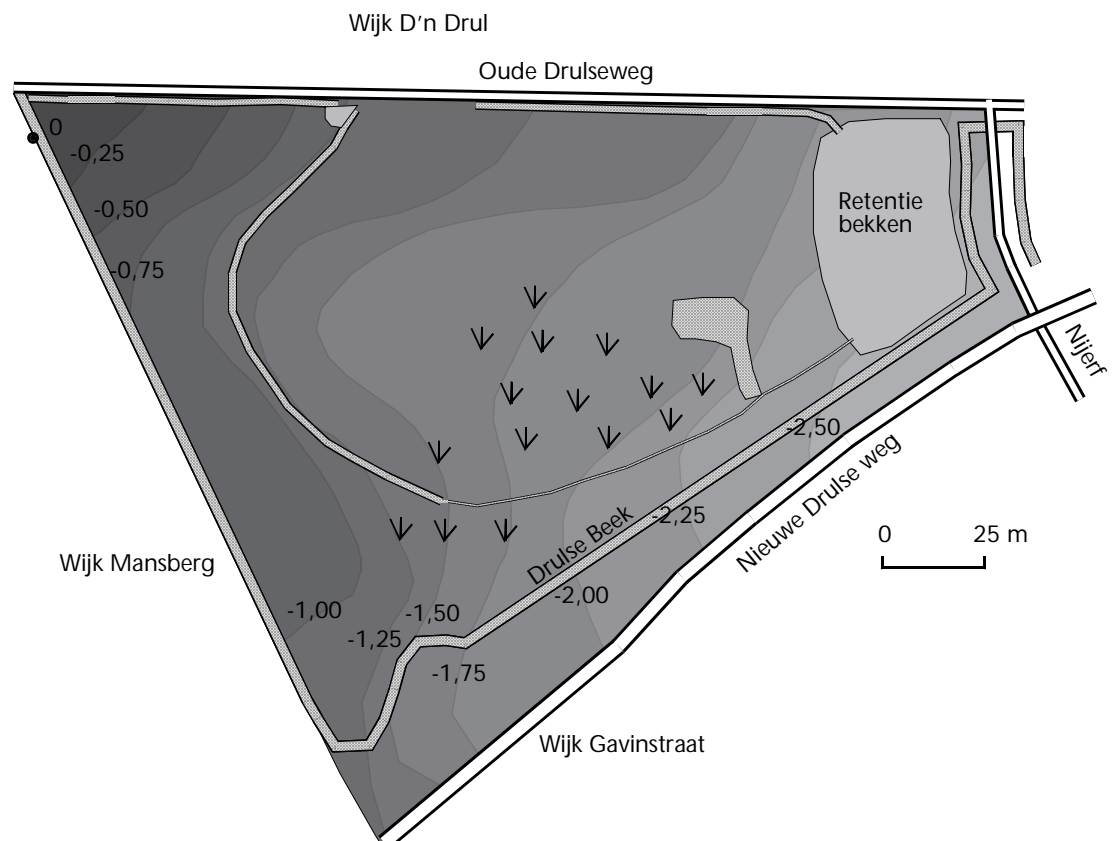
In De Foeperpot komen maar liefst 134 soorten planten voor (mossen zijn niet meegeteld). Dat is heel veel, wel 10% van de Nederlandse flora en dat op een stukje van nog geen 2 hectare.

Sinds 1988 zijn er in De Foeperpot maar liefst 41 nieuwe soorten bijgekomen, waarvan er 12 op 7 juni 2000 nieuw werden gevonden. Dat is een toename van maar liefst 44%.

Deze toename is te danken aan drie zaken:

1. Beheer van het gebied

Voordat de WMG het gebied beheerde was de Foeperpot een vrij extensief beweide nat grasland, waarop paarden en koeien liepen. Toen al was het een soortenrijk grasland waarin onder andere Wateraardbei, Waterdrieblad, Kattestaart, Grote Wederik, Waterkruiskruid, Moerasspirea groeiden. Uit gegevens van Ben Thissen bleek echter dat De Foeperpot vroeger nog veel rijker was geweest; het was zelfs een blauwgrasland geweest, waarin niet alleen orchideeën groeiden, maar zelfs het zeldzame Vetblad. De flora was achteruit gegaan en rond 1975 waren de laatste orchideeën verdwenen. De WMG besloot het oude hooilandbeheer weer op te nemen en het gebied jaarlijks eenmaal te maaien en het hooi af te voeren. In het najaar zou nabegrazing door paarden plaatsvinden. Doordat er geen mest toegevoegd zou worden, zou door dit beheer verschraling optreden en zou de soortenrijkdom toenemen en misschien de oude toestand weer terugkeren. De resultaten bleven niet uit. De begroeiing werd lager. Hierdoor werden

Hoogtelijnenkaart Foeperpot

Soortenlijst planten Foerpot7 juni 2000

Wolfsklauwfamilie

1. Moeraswolfsklauw (*Lycopodiella inundata*) N*; RL

Paardenstaartenfamilie

2. Heermoes (*Equisetum arvense*)
3. Holpijp (*Equisetum fluviatile*)
4. Lidrus (*Equisetum palustre*)

Wilgenfamilie

5. Schietwilg (*Salix alba*) N
6. Grauwe Wilg (*Salix cinerea*) N
7. Kraakwilg (*Salix fragilis*) N*
8. Katwilg (*Salix viminalis*) N*

Berkenfamilie

9. Zachte berk (*Betula pendula*) N
10. Zwarte Els (*Alnus glutinosa*) N

Beukenfamilie

11. Zomereik (*Quercus robur*) N

Brandnetelfamilie

12. Grote Brandnetel (*Urtica dioica*)

Duizendknoopfamilie

13. Varkensgras (*Polygonum avicularum*)
14. Perzikkruid (*Persicaria maculosa*)
15. Veldzuring (*Rumex acetosa*)
16. Kluwenzuring (*Rumex conglomeratus*) N*
17. Krulzuring (*Rumex crispus*)
18. Ridderzuring (*Rumex obtusifolius*)

Ganzenvoetfamilie

19. Spiesmelde (*Atriplex prostrata*)

Anjerfamilie

20. Grasmuur (*Stellaria graminea*)
21. Vogelmuur (*Stellaria media*)
22. Moerasmuur (*Stellaria uliginosa*)
23. Gewone Hoornbloem (*Cerastium fontanum*)
24. Kluwenhoornbloem (*Cerastium glomeratum*) N*
25. Liggend Vetmuur (*Sagina procumbens*)
26. Echte Koekoeksbloem (*Lychnis flos-cuculi*)

Ranonkelfamilie

27. Dotterbloem (*Caltha palustris*)
28. Scherpe Boterbloem (*Ranunculus acris*)
29. Egelboterloem (*Ranunculus flammula*)
30. Kruidende Boterbloem (*Ranunculus repens*)

Zonnedauwfamilie

31. Kleine Zonnedauw (*Drosera intermedia*) N*

Kruisbloemfamilie

32. Echte Waterkers (*Rorippa nasturtium-aquaticum*)
33. Pinksterbloem (*Cardamine pratensis*)

Rozenfamilie

34. Moerasspirea (*Filipendula ulmaria*)
35. Tormentil (*Potentilla erecta*) N
36. Wateraardbei (*Potentilla palustris*)
37. Zilver schoon (*Potentilla reptans*)
38. Lijsterbes (*Sorbus aucuparia*) N
39. Eenstijlige Meidoorn (*Crataegus monogyna*) N

Vlinderbloemfamilie

40. Voederwikke (*Vicia sativa*)
41. Kleine Klaver (*Trifolium dubium*) N
42. Rode Klaver (*Trifolium pratense*)
43. Witte Klaver (*Trifolium repens*)
44. Moerasrolklaver (*Lotus pedunculatus*)

Wegedoornfamilie

45. Vuilboom (*Rhamnus frangula*) N*

Hertshooifamilie

46. Kantig Hertshooi (*Hypericum dubium*) N
47. St Janskruid (*Hypericum perforatum*)
48. Geveugeld Hertshooi (*Hypericum tetrapterum*) N*

Kattestaartfamilie

49. Kattestaart (*Lythrum salicaria*)

Teunisbloemfamilie

50. Harig Wilgenroosje (*Epilobium hirsutum*)
51. Kleinbloemige Basterdwederik (*Epilobium parviflorum*)

Schermbloemenfamilie

52. Waternavel (*Hydrocotyle ranunculoides*) N
53. Fluitekruid (*Anthriscus sylvestris*)
54. Bereklauw (*Heracleum sphondylium*)

Sleutelbloemfamilie

55. Grote Wederik (*Lysimachia vulgaris*)

Watergentiaanfamilie

56. Waterdrieblad (*Menyanthes trifoliata*)

Walstrofamilie

57. Kleefkruid (*Galium aparine*)
58. Moeraswalstro (*Galium palustre*)

Windefamilie

59. Haagwinde (*Calystegia sepium*)

Ruwbladigefamilie

60. Moerasvergeet-mij-nietje (*Myosotis scorpioides*) N

Sterrekroosfamilie

61. Stomphoekig Sterrekroos (*Callitriche obtusangula*) N*

Lipbloemfamilie

62. Gewone/Gespleten Hennepnetel (*Galeopsis bifida+tetrahit*)
63. Gewone Brunel (*Prunella vulgaris*) N
64. Wolfspoot (*Lycopus europaeus*)
65. Watermunt (*Mentha aquatica*)

Helmkruidfamilie

66. Beekpunge (*Veronica beccabunga*)
67. Schild-ereprijs (*Veronica scutellata*)
68. Grote Ratelaar (*Rhinanthus angustifolium*) N

Weegbreefamilie

69. Smalle Weegbree (*Plantago lanceolata*) N
70. Grote weegbree (*Plantago major*)

Composietenfamilie

71. Madeliefje (*Bellis perennis*)
 72. Moerasdroogbloem (*Gnaphalium uliginosum*) N
 73. Schijfkamille (*Matricaria discoides*)
 74. Echte Kamille (*Matricaria recutita*)
 75. Bijvoet (*Artemisia vulgaris*)
 76. Waterkruiskruid (*Senecio aquaticus*)
 77. Akkerdistel (*Cirsium arvense*)
 78. Kale Jonker (*Cirsium palustre*)
 79. Knoopkruid (*Centaurea jacea*) N
 80. Gewone Paardebloem (*Taraxacum officinale*)
 81. Oranje Havikskruid (*Hieracium aurantiacea*) N*
- Waterkaardfamilie**
 82. Kikkerbeet (*Hydrocharis morsus-ranae*) N
- Fonteinkruidfamilie**
 83. Drijvend Fonteinkruid (*Potamogeton natans*) N
- Lissenfamilie**
 84. Gele Lis (*Iris pseudacorus*) N
- Russenfamilie**
 85. Veldrus (*Juncus acutiflorus*)
 86. Zomprus (*Juncus articulatus*)
 87. Greppelrus (*Juncus bufonius*)
 88. Biezenknoppen (*Juncus conglomeratus*)
 89. Pitrus (*Juncus effusus*)
 90. Trekrus (*Juncus squarosus*)
 91. Tengere Rus (*Juncus tenuis*)
 92. Veelbloemige Veldbies (*Luzula multiflora*) N
- Grassenfamilie**
 93. Beemlangbloem (*Festuca pratensis*)
 94. Rood Zwenkgras (*Festuca rubra*)
 95. Straatgras (*Poa annua*)
 96. Ruw Beemdgras (*Poa trivialis*)
 97. Kropaar (*Dactylis glomerata*)
 98. Kamgras (*Cynosurus cristatus*) N
 99. Gewone Waterbies (*Eleocharis palustris*)
 100. Getand Vlotgras (*Glyceria declinata*) N*
101. Mannagrass (*Glyceria fluitans*)
 102. Gerstdravig (*Bromus hordeaceus*)
 103. Ille Dravig (*Anisantha sterilis*)
 104. Kruiptje (*Hordeum murinum*)
 105. Frans Raaigras (*Arrhenaterus elatius*)
 106. Reukgras (*Anthoxanthum odoratum*)
 107. Gestreepte Witbol (*Holcus lanatus*)
 108. Gladde Witbol (*Holcus mollis*)
 109. Moerasstruisgras (*Agrostis canina*)
 110. Gewoon Struisgras (*Agrostis capillaris*)
 111. Fioringras (*Agrostis stolonifera*)
 112. Geknikte Vossestaart (*Alopecurus geniculatus*)
 113. Grote Vossestaart (*Alopecurus pratensis*)
 114. Rietgras (*Phalaris arundinacea*)
 115. Riet (*Phragmites australis*) N
 116. Engels Raaigras (*Lolium perenne*)
 117. Tandjesgras (*Danthonia decumbens*) N
- Eendekroosfamilie**
 118. Klein Kroos (*Lemna minor*)
- Lisdoddefamilie**
 119. Grote Egelskop (*Sparganium erectum*)
 120. Grote Lisdodde (*Typha latifolia*)
- Cypergrasfamilie**
 121. Gewone waterbies (*Eleocharis palustris*)
 122. Borstelbies (*Isolepis setacea*) N*
 123. Tweerijige zegge (*Carex disticha*)
 124. Sterzegge (*Carex echinata*) N
 125. Ruige Zegge (*Carex hirta*)
 126. Gewone zegge (*Carex nigra*)
 127. Lage zegge (*Carex oederi*) N
 128. Hazezegge (*Carex ovalis*)
 129. Blauwe zegge (*Carex panicea*) N
- Orchideeënfamilie**
 130. Gevlekte orchis (*Dactylorhiza maculata*) N; RL
 131. Rietorchis (*Dactylorhiza majalis* ssp. *praetermissa*)
 N; RL

NB. Bij deze soorten zijn nog niet de voorjaarsbloeiers meegenomen die in juni niet meer vindbaar waren: Bosanemoon (*Anemone nemorosa*), Speenkruid (*Ranunculus ficaria*) en Kruiwend Zenegroen (*Ajuga reptans*) N. Daarnaast zijn er nog enkele soorten als Hondсроos (*Rosa canina*) en Sleedoorn (*Prunus spinosa*) niet meegenomen, omdat ze zich niet spontaan gevestigd hebben, maar aangeplant zijn. Soorten met een N achter hun naam zijn soorten die vanaf 1988 zich nieuw in De Foeperpot gevestigd hebben. De soorten met N* zijn in juni van dit jaar voor het eerst waargenomen.

de vooruitzichten voor planten beter. In 1994 verscheen de Grote Ratelaar weer. In 1995 werd Kruipend Zenegroen voor het eerst waargenomen en een jaar later de eerste orchideeën. Eerst de Rietorchis en een jaar later de Gevlekte Orchis. Het is niet onmogelijk dat de wortelknolletjes van deze soorten in de bodem nog een sluimerend bestaan hebben geleid. Het aantal orchideeën bedraagt nu enkele tientallen. De Bosanemoon die in de berm langs de Foepertpot nog groeide, verscheen net als in De Bruuk ook weer in het weiland zelf. Dit gebeurde in 1995. Zeggensoorten gingen in de loop van de jaren grotere oppervlakten bedekken.

2. De inrichting van het gebied

In 1987 toen de Foepertpot ingericht werd, werd er aan de noordzijde, grenzend aan het Nijerf een retentiebekken gegraven dat het hemelwater uit de wijk moest opvangen bij een stortbui. Er ontstond op die plaats een moerassige plek, waar zich riet en struweel ontwikkelde. Hier hebben zich allerlei struiken en bomen zoals wilgen, vuilboom, elzen, berken en eiken gevestigd. In een in de Foepertpot gegraven sloot ging Kikkerbeet en Gele Lis groeien.

3. Herinrichting Drulse Beek

De herinrichting van de Drulse Beek in 1994 had grote gevolgen. Bij die herinrichting werd één talud verflauwd. Op dit onbegroeide lemige- en venige talud werd hooi uit De Bruuk gedeponeerd. Daarna ontwikkelde zich een flora, waarin jaarlijks nieuwe soorten werden aangetroffen, zoals Moerasvergeet-mij-nietje, Brunel, Knoopkruid, Blauwe Zegge, Sterzegge, Veelbloemige Veldbies, Gevleugeld Hertshooi, Kantig Hertshooi, Borstelbies, Orchideeën, Tormentil, Tandjesgras en zelfs Kleine Zonnedauw en de zeldzame Moeraswolfsklauw. Beide laatste soorten komen naar mijn weten niet in De Bruuk voor.

Conclusie

De Foepertpot is in 12 jaar uitgegroeid tot een zeer fraai grasland en moerasgebiedje met een zeer hoge biodiversiteit. Het resultaat dat hier bereikt is, kan als voorbeeld dienen voor vele andere projecten binnen en buiten de gemeente Groesbeek. Te denken valt bijvoorbeeld aan het beheer van bermen van zandpaden in het buitengebied, het natuurlijker maken van de Groesbeekse beken etc.

Henny Brinkhof